

Nr 23.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner med förslag till lag om ändring av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 270 av herr *Magnusson* och herr *Ebbe Ohlsson* samt II: 351 av herrar *Gezelius* och *Severin* i Stockholm har hemställts, »att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

**lag om ändring av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen
den 28 september 1928 (nr 370).**

Härigenom förordnas, att punkt 13 av anvisningarna till 29 § skall erhålla följande ändrade lydelse:

13. Ideell organisation — — — skattepliktig inkomst.

Till organisation, som avses i föregående stycke, hänföres också organisation, vilken har till uppgift att befrämja färdighet i pistol- eller gevärs-skytte.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1954.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 270.

De föreliggande motionerna avser frågan om skytteorganisationernas inkomstbeskattning.

I fråga om idrottssammanslutningarna, vilka i rättsligt hänseende har karaktären av ideella föreningar, gäller att, i den mån de utövar ekonomisk verksamhet av skattepliktig natur, skattskyldighet till kommunal och statlig inkomstskatt föreligger i samma utsträckning som för fysiska personer (se 53 § 1 mom. kommunalskattelagen samt 6 och 7 §§ förordningen om statlig inkomstskatt). Jämväl för förmögenhet är de i samma mån skattskyldiga (se 6 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt). Vad angår den statliga inkomstbeskattningen intager de en förmånligare ställning än såväl fysiska personer som flertalet ekonomiska föreningar. Skatten är nämligen

icke progressiv utan proportionell, varjämte skattesatsen, som för ekonomiska föreningar utom sambruksföreningar är fastställd till 32 procent av den beskattningsbara inkomsten, för ideella föreningar är bestämd till allenast 15 procent. Genom beslut av 1948 års riksdag infördes i anvisningarna till 29 § (punkt 13) och 36 § (punkt 4) kommunalskattelagen särskilda bestämmelser rörande beskattningen av idrottsorganisationer. Dessa bestämmelser innebär, att ideell organisation, som har till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik, från bruttointäkt av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken eller dylikt får åtnjuta avdrag för alla omkostnader under beskattningsåret för intäktens förvärvande och bibehållande, även om omkostnaderna endast medelbart eller delvis haft avseende å intäktens förvärvande eller bibehållande. Med sådana omkostnader avses bl. a. omkostnader för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propagand- och upplysningsverksamhet samt administration. Att nämnda kostnader tillika främjat organisationernas ideella syften inverkar icke på deras egenskap av avdragsgilla omkostnader i förvärvskällan. Avdrag medges dock icke för omkostnader, som bestritts av icke skattepliktiga bidrag av allmänna medel m. m.

I 1944 års skattesakkunnigas betänkande II (SOU 1946: 56) med förslag angående idrottssammanslutningars beskattning för inkomst har gjorts vissa begreppsbestämningar i avsikt att åstadkomma en gränsdragning mellan vad som är att hänföra till idrott och gymnastik å ena sidan samt vad som är hänförligt till sport å andra sidan. De sakkunniga har härutinnan anfört:

Med *idrott* torde i allmänhet förstas utförandet av kroppsövningar inriktade på att nå vissa mätbara resultat. Denna verksamhet kan utövas såväl utan redskap, t. ex. vid löpning, simning och brottning, som med användande av redskap, t. ex. vid stavhopp, skidåkning och tennis. Det väsentliga vid idrott är dock enligt vedertagen uppfattning utövarens personliga, kroppsliga insats, medan de redskap, som förekomma inom vissa idrottsgrenar, ej i nämnvärd grad inverka på resultatet till förmån för den ene eller den andre idrottsutövaren. Huvudsyftet med idrotten är att uppfostra och utveckla människan både fysiskt och psykiskt. Idrotten skall befordra individernas kroppsliga utveckling samt deras karaktärsdaning. Detta sker dels genom idrottsutövarnas träning och dels genom deras deltagande i tävlingar. Tävlingsidrotten är sålunda icke något slutmål för idrottsverksamheten, men den är ett oumbärligt hjälpmedel för idrottens fortbestånd och utveckling.

Gymnastik brukar beskrivas såsom systematiskt ordnade, efter människokroppens behov avpassade kroppsövningar, vilkas mål är att stärka och utveckla människan såväl kroppsligt som andligt. Genom en harmonisk utbildning av människans fysiska färdigheter och karaktärsegenskaper eftersträvas ett sunt behärskande av kropp och själ. Gymnastik bedrivs huvudsakligen genom övningar och uppvisningar. Gymnastiktävlingar förekomma endast i obetydlig omfattning. Till sin allmänna karaktär skiljer sig gymnastiken från idrotten endast därigenom att den icke syftar till att nå direkt mätbara resultat. Den hänföres också ofta till idrott, och då i det följande talas om idrott, avses även gymnastik, såvida icke annat särskilt anges eller framgår av sammanhanget.

Till *sport* brukar begreppsmässigt räknas sådana kroppsövningar för upp-

nående av vissa mätbara resultat, vari användandet av redskap utgör ett väsentligt moment. Redskapens beskaffenhet är vid olika slags sport av stor betydelse för resultatet, t. ex. vid segel-, motor- och hästsport. Inom sporten tilldraga sig tävlingsresultaten oftast det allt överskuggande intresset, medan anslutningens storlek och verksamhetens allmännyttiga karaktär framstå såsom faktorer av mera underordnad betydelse. Utmärkande för såväl idrott och gymnastik som sport får anses vara att de resultat, som primärt eftersträvas, icke äro av ekonomisk art.

Uttrycket sport användes emellertid även i en vidsträcktare bemärkelse såsom omfattande jämväl de olika slagen av idrott. Det talas sålunda om simsport, skidsport, skridskosport o. s. v. fastän det är fråga om typiska idrottsgrenar enligt den ovan antydda gränsdragningen mellan idrott och sport.

Ett i betänkandet framlagt förslag till lösning av spørsmålet om idrottsammanslutningars inkomstbeskattning blev föremål för ytterligare överväganden inom finansdepartementet, varvid i *en inom departementet utarbetad promemoria* framlades ett delvis nytt förslag. I promemorian anfördes rörande omfattningen av de tilltänkta bestämmelserna följande:

Den ifrågasatta lagstiftningen nödvändiggör ett närmare angivande av vilka ideella föreningar, som med densamma avses. Det synes därvid lämpligt att i viss utsträckning anknyta till ordalagen i 15 § förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt. Stadgandets räckvidd bör sålunda begränsas till sådana ideella organisationer, som hava till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. Med en dylik avfattning av stadgandet uteslutes bl. a. föreningar å sportens område. Bevillningsutskottet har i sitt betänkande nr 63 vid 1933 års riksdag anført, att till sistnämnda område vore att hänföra »kroppsövningar, vid vilkas utövande använda redskap eller djur ha en mera huvudsaklig betydelse och desamma i regel äro jämförelsevis dyrbara». Som exempel å föreningar, som härigenom ej skulle komma att omfattas av stadgandet, kunna då nämnas sådana, som avse att främja segel-, motor- och hästsport.

I detta hänseende anförde *departementschefen vid framläggandet* av det slutliga förslaget i proposition nr 164 för 1948 års riksdag följande:

I promemorian har föreslagits, att stadgandets räckvidd borde begränsas till ideella organisationer med uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. Jag har intet att erinra häremot. Vid remissbehandlingen har emellertid framhållits, att vissa svårigheter kunde möta vid bedömandet av vilka sammanslutningar, som omfattades av lagstiftningen. Vid prövningen härav torde i första hand böra beaktas de sakkunnigas tidigare återgivna begreppsbestämningar med avseende å idrott, gymnastik och sport. Erfarenheter, som vunnits vid tillämpningen av 15 § förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt, böra även i förevarande sammanhang kunna vara vägledande. Av de sakkunnigas redogörelse för idrottsrörelsens organisation framgår vidare, att det helt övervägande antalet sammanslutningar å ifrågavarande område är anslutet till riksidrottsförbundet och att i allt fall de nu anslutna organisationerna kunna förutsättas fylla kraven för stadgandets tillämplighet. — I detta sammanhang må även understrykas det i författningsförslaget upptagna villkoret, att främjandet av idrott eller gymnastik skall — för att stadgandet må vinna tillämpning — vara den ideella organisationens *huvudsakliga* uppgift.

Det i propositionen framlagda förslaget tillstyrktes av 1948 års bevillningsutskott i dess betänkande nr 35, vilket godkändes av riksdagen.

I de föreliggande motionerna har anförts i huvudsak följande. Det hade visat sig, att tveksamhet kunde uppstå rörande vad som vore att hänföra till idrott. Någon klar definition av detta begrepp torde svårligen kunna givas. Det ville synas, som om taxeringsmyndigheterna ansett anvisningarna till 29 och 36 §§ kommunalskattelagen närmast hänförliga till idrottsorganisation som anslutit sig till Riksidrottsförbundet. Det vore givet, att man därigenom nådde det stora flertalet i lagstiftningen avsedda organisationer. Att helt och hållet följa en sådan gränsdragning kunde dock icke vara riktigt. Under de senare åren hade flera specialförbund vunnit anslutning till Riksidrottsförbundet, t. ex. de som omhändertog bordtennis, varpa och bågskytte. Självfallet kunde dessa förbunds beskattningsstatus icke med en gång ha förändrats i och med att de sökt och vunnit inträde i Riksidrottsförbundet. Av verkställda taxeringar framginge, att t. ex. Svenska pistol-skytteförbundet inte ansetts utgöra sådan organisation som ovan berörda författningsrum avsett. Det förefölle dock motionärerna uppenbart att pistolskytte — liksom gevärsskytte — med utgångspunkt från den av 1944 års skattesakkunniga skisserade definitionen vore att hänföra till idrott. Den som ville nå högklassiga resultat inom skytte måste liksom andra specialidrottsmän bland annat ägna mycken tid åt gymnastik och löpning eller simning för att skaffa sig erforderlig grundkondition. Att skytte icke vore professionell idrott framginge bland annat av att grenen förekomme vid olympiska spel. Motionärerna ansåge skytte vara sådan idrott som avsåges i anvisningarna till 29 och 36 §§ kommunalskattelagen. Då det emellertid visat sig, att tveksamhet kunde vara till finnandes bland dem, som icke väl kände verksamheten inom skyttesammanslutningarna, ville motionärerna förorda ett tillägg till förenämnda anvisningar, som undanröjde osäkerheten.

Utskottet. I fråga om idrottssammanslutningars inkomsttaxering har med hänsyn till desammas särpräglade inkomst- och utgiftsförhållanden införts särskilda bestämmelser, vilka såvitt angår inkomst av rörelse återfinnes i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Dessa bestämmelser innefattar en schablonregel för beräkning av sådana sammanslutningars skattepliktiga inkomst men innebär icke i och för sig någon inskränkning i principen om den fulla skattskyldigheten. Från bruttointäkt av rörelse, som består i anordnande av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken och dylikt, medgives sålunda avdrag för alla omkostnader av betydelse för intäkternas förvärvande eller bibehållande, oavsett om dessa omkostnader jämväl eller i första hand främjat sammanslutningarnas ideella strävanden. Som exempel på sådana omkostnader nämnes omkostnader för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration. I punkt 4 av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen stadgas att motsvarande bestämmelser skall tillämpas vid

beräkning av inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet. Bestämmelsernas räckvidd har begränsats till ideella organisationer med uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik, varigenom föreningar å sportens område uteslutits. I fråga om vad som vore att hänföra till idrott och gymnastik, å ena, samt sport, å andra sidan, har 1944 års skattesakkunniga gjort vissa uttalanden, vilka ovan i huvudsak återgivits.

I de föreliggande motionerna har anförts, att det förefölle motionärerna uppenbart, att pistolskytte liksom gevärsskytte med utgångspunkt från de skattesakkunnigas uttalanden vore att hänföra till idrott samt att ovannämnda särskilda bestämmelser förty vore tillämpliga på skytteföreningar. Då tveksamhet härom emellertid kunde råda bland dem som icke väl kände verksamheten inom skyttesammanslutningar yrkar motionärerna, att i förenämnda punkt 13 i anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen måtte införas särskilt stadgande av innebörd, att till ideell organisation, som har till uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik, också skall hänföras organisation, som har till uppgift att främja färdighet i pistol- eller gevärsskytte.

Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår har orsaken till att förevarande bestämmelsers tillämpningsområde begränsats till icke professionell idrott och gymnastik varit, att man vid lagstiftningens tillkomst velat anknyta till dåvarande lydelsen av 15 § nöjesskatteförordningen. Det har även förutsatts, att vid avgörandet av vilka sammanslutningar, som omfattades av lagstiftningen, man skulle hava vägledning av de erfarenheter, som vunnits vid tillämpningen av sagda paragraf i nöjesskatteförordningen. Departementschefen har dock i första hand hänvisat till de begreppsbestämningar, som gjorts av de skattesakkunniga. Såvitt utskottet kunnat finna har emellertid frågan, huruvida skytteorganisationernas verksamhet vore att hänföra till främjandet av idrott, ännu icke varit föremål för regeringsrättens prövning.

Motionärerna synes intaga den ståndpunkten, att en ändring av ifrågasvarande lagrum på sätt i motionerna förordas endast skulle innebära ett förtydligande av gällande bestämmelser. Huruvida skytteorganisationerna omfattas av förevarande stadgande i dess nu gällande lydelse är emellertid enligt utskottets förmenande en av skattedomstolarna ännu icke avgjord tolkningsfråga, till vilken det icke ankommer på utskottet att taga ställning. Det torde med hänsyn härtill icke kunna anses uteslutet, att ett bifall till motionerna skulle innebära en utvidgning av bestämmelsernas tillämpningsområde och sålunda en saklig ändring av lagtexten. Utskottet anser, att först sedan ett klarläggande skett av bestämmelsernas räckvidd i förevarande hänseende, kan ett ställningstagande ske till frågan, huruvida den i lagstiftningen nu givna regleringen på detta område kan anses tillfredsställande. I sakens nuvarande läge kan utskottet icke göra något uttalande härom. Utskottet vill dock givetvis icke ifrågasätta skytterörelsens betydelse, särskilt för landets försvar, och utskottet vill i detta sammanhang erinra om att sådana skytteföreningar, vilka har till huvudsakligt ändamål att under

samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar, tillerkänts viss skattelindring. De är nämligen jämlikt 53 § kommunalskattelagen skattskyldiga endast för inkomst av fastighet och rörelse samt jämlikt 7 § förordningen om statlig inkomstskatt endast för inkomst av rörelse. För sådana föreningar har alltså — till skillnad från idrottsföreningar — skattskyldigheten inskränkts.

Med avseende å det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 270 av herr Magnusson och herr Ebbe Ohlsson samt II: 351 av herrar Gezelius och Severin i Stockholm med förslag till lag om ändring av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 12 mars 1953.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Heüman, Franzon, Gustaf Elofsson, Spetz, Ramberg, Söderquist, Einar Eriksson, Snygg, Patrick Nilsson och Magnusson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Sundström, Hagberg i Malmö, Sjölin, Olofsson, Brandt, Strandh, Kärrlander och Anderson i Sundsvall.

Reservation

av herrar *Magnusson* och *Anderson* i Sundsvall, vilka under åberopande av innehållet i de föreliggande motionerna I: 270 och II: 351 ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 270 av herr Magnusson och herr Ebbe Ohlsson samt II: 351 av herrar Gezelius och Severin i Stockholm, för sin del antaga följande

Förslag

till

**lag om ändring av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen
den 28 september 1928 (nr 370).**

Härigenom förordnas, att punkt 13 av anvisningarna till 29 § skall erhålla följande ändrade lydelse:

13. Ideell organisation — — — skattepliktig inkomst.

Till organisation, som avses i föregående stycke, hänföres också organisation, vilken har till uppgift att befrämja färdighet i pistol- eller gevärs-skytte.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1954.